

Evaluatie studiemiddag 12 november 2024 PO-VO

Kernprocedure Amstelland

Wij kunnen terugkijken op een mooie studiemiddag! De opkomst was heel goed terwijl iedereen het toch zo druk heeft. Wij waren blij met de enthousiaste medewerking van alle collega's die de workshops hebben voorbereid. Nogmaals dank daarvoor. Er werd na afloop vooral opgemerkt dat de sfeer zo goed was. Dat kwam natuurlijk door jullie aanwezigheid en door onze gastlocatie: het kersverse Futuris. De organisatie was perfect en de leerlingen hebben heerlijke hapjes en drankjes verzorgd. Ook aan iedereen van Futuris, dank daarvoor. De gastvrijheid was net zo fijn als alle jaren daarvoor op de Praktijkschool Uithoorn.

We proberen elke twee jaar een studiemiddag te organiseren. Tijdens de coronaperiode zat er wat meer tijd tussen. Het is belangrijk om als collega's PO en VO met elkaar in gesprek te gaan en te blijven. In de hectiek van elke dag is het vaak niet mogelijk om met elkaar in contact te komen. Bij de overdracht van de leerlingen uit groep acht naar de brugklas regelen wij twee telefonische momenten. Tijdens de studiemiddag werd duidelijk verzocht om meer contact tussen PO en VO, vooral als er met een leerling iets niet helemaal goed loopt. De PO collega's gaven aan dat ze graag goed contact hebben met het VO, het gaat immers om een doorlopende leerlijn. Ze willen ook graag weten hoe hun leerlingen het doen op het VO, niet alleen in de brugklas, maar ook in de jaren daarna. Vanuit het VO is er ook regelmatig behoefte aan overleg met de basisschool, dat contact komt niet altijd gemakkelijk tot stand.

Er werd zelfs gevraagd of wij deze studiemiddag niet jaarlijks konden organiseren en werd zelfs gevraagd om een maandelijkse podcast. Vooralsnog gaat dit nog even niet, maar wie weet in de toekomst. Als er collega's zijn die het leuk vinden om een podcast op te pakken dan horen wij dat graag. Ook het opzetten van een stuurgroep PO-VO is een mogelijkheid. De scholen kunnen dat onderling regelen met elkaar.

Hieronder hebben wij een opsomming gemaakt van de evaluaties per thema. De beoordeling van de workshops was in de meeste gevallen voldoende en goed. Als men het wat minder vond dan ging dat vooral om de beperkte tijd die er per workshop beschikbaar was. Drie kwartier is natuurlijk kort als je fijn met elkaar in gesprek bent. Over de organisatie en verzorging van de workshops was men lovend.

Thema 1: OKI-DOC

Beoordeling: voldoende/goed

Thema 2: Aansluiting PO-VO op het gebied van kernvakken

Beoordeling: goed

Men zou nog meer vakgebieden willen bespreken.

Men had graag gezien dat het gesprek zou worden over hoe we de aansluiting meer voor elkaar kunnen krijgen.

Thema 3: Uitleg VMBO-adviezen

Beoordeling: goed

Thema 4: Doorstroomtoets, kansrijk en passend adviseren bij de overgang van PO naar VO

Beoordeling: onvoldoende/voldoende/goed

Het gesprek was goed alleen de tijd ervoor veel te kort. We moesten stoppen terwijl we voor mijn gevoel pas net de kern aan hadden gestipt. Er was te weinig tijd op dieper op het onderwerp in te gaan.

Voldoende, het was echter leuker geweest als er een roulatie was geweest.

De vorm was op zich een interessant, maar voor de inhoud, zou het ook interessant zijn om de daadwerkelijke cijfers te zien over succes en ook over het daadwerkelijke, inhoudelijke verschil tussen de vervolgopleidingen. Ik vind dat de drie workshopgevers het geheel mooi hebben begeleid. Goed voorbereid en een vlotte start. De gekozen werkvorm vond ik mooi, maar ik denk dat het gesprek rijker was geweest als er meer uitwisseling was geweest onder meer deelnemers. Ik zou suggereren om te starten met een check-in op het thema in kleine groepen en daarna meer te werken met in- en uitstappen in binnen- en buitenkring.

Thema 5: Hoe kan het VO beter aansluiten op de ondersteuning die het PO biedt

Beoordeling: voldoende/goed

Mooi dat de collega's uit het SWV deze workshop gaven! De gekozen werkvormen vond ik passend. Naar mijn mening was er wel meer uit te halen op gebied van diepgang. Dat zou kunnen door minder uitgesproken stellingen

te gebruiken en meer door te vragen op de nuance die er is. Ook had ik het tof gevonden als er tijd was om meer mee te krijgen vanuit de rijke kennis van het SWV.

Thema 6: Passende advisering van meertalige leerlingen

Beoordeling: voldoende/goed

Ik had gehoopt op iets meer praktische tips en voorbeelden.

Ik vond het erg éénrichtingsverkeer. Was liever het gesprek aangegaan over hoe we de overstap en hulp kunnen vormgeven.

Thema 7: Gaaf voor de Start

Beoordeling: voldoende

Heel nuttig, ben tot andere inzichten gekomen

Opmerkingen vanuit de themaleiders:

Thema 1 OKI-DOC:

Eerste sessie was alleen PO. Tweede sessie was er gesprek tussen PSU (praktijkschool Uithoorn) en de aanwezige PO. PSU vond het jammer dat er niet meer VO scholen bij zaten.

PO vraagt zich af in hoeverre het VO daadwerkelijk gebruik maakt van het OKI-Doc en deze ook leest. En zo ja, wie deze dan leest. Leerkrachten worden nog wel eens geconfronteerd met telefoontjes van docenten VO met vragen die vanuit de informatie in het OKI Doc beantwoord kunnen worden.

Is het werk van het invullen van het OKI-Doc in verhouding met wat er in het VO mee wordt gedaan.

Programma ELK werkt traag.

Veel werk, maar het wijst zich vanzelf.

Blij met de uitgereikte handleiding.

PO heeft behoefte aan het bijhouden of er een trend is bij VO-scholen die vragen stellen over leerlingen, waarvan de informatie in het OKI-doc staat.

VO wil graag bij de toetsoverzichten ook de Functioneringsniveaus.

Data importeren (OSO-overdracht) bij voorkeur door iemand anders dan de leerkracht, denk aan administratief medewerker en/of IB.

OKI Doc kort en feitelijk houden.

Thema 2 Aansluiting Kernvakken:

Methodes zijn ook maar middelen en niet altijd dat wat je nodig hebt om recht te doen aan het kind, waarbij het PO meer ruimte lijkt te ervaren om de methode (vaker) los te laten dan dat de VO docent dat doet.

We weten te weinig van elkaar, van wat er in elkaars klassen en lessen gebeurt op vakinhoud en vakdidactiek en er is een gedragen wens om daarin meer uit te wisselen.

Bij rekenen/wiskunde zijn notatie van berekeningen, rekenen /concept breuken (en verhoudingen) naast het soms nog gebruik van Meneer Van Dalen Wacht Op Antwoord (wat foutief is) in het PO aandachtspunten.

Breuken: vmbo zou meer gebaat zijn met begrip, vwo met algoritmisch werken met breuken havo er tussenin. Dat is ook waar methodes VO het oppakken per type onderwijs.

In het groepje dat later sprak gaat een docent wiskunde naar PO om te laten zien hoe wiskunde eruit zit op het VO.

Bij Nederlands hebben drie leerkrachten PO en twee docenten VO met elkaar over het lezen van leesboeken gehad. Er is heel veel animo bij alle leraren om te 3-4 leesboeken in de klas te lezen. Tot en met groep 8 en ook op de middelbare school. Er wordt in groepjes gelezen, klassikaal, voorgelezen. Er zijn mooie plekken ingericht op de scholen om te lezen en boeken te lenen. Voorleeswedstrijden. Posters met boekenreviews. Boekendozen. Er waait echt een nieuwe wind. 'Blink' viel erg vaak tijdens het gesprek. Veel leerlingen lezen graag op de lagere school. We bespraken dat het misschien een gemiste kans is dat er niets in de overdracht over het leesgedrag van een leerling staat vermeld. Ook is het jammer dat we niet de thuissituatie van de leerlingen niet makkelijk bereiken en daar rond krijgen dat ook dáár gelezen mag worden.....:)

Ook is besproken bij NL dat het begrippenkader rond grammatica er kan verschillen. Er zijn doe-woorden en er is een werkwoordelijk gezegde. Die begrippen gaan niet mee 'over' naar de middelbare school.

Ook is er nog een vraag over dyslexie. PO ging er vanuit dat iedereen op het VO getest wordt op dyslexie. Dat is volgens anderen niet zo en daar zullen we nog een bericht over sturen.

Ook het aantal klassensets (met 30 dezelfde leesboeken) op scholen is schaars.

Bij Engels blijft het grote verschil in instapniveau in PO een zorg. In PO is Engels vanaf groep 7 verplicht, maar de invulling ervan is vrij te kiezen. En dat geeft ruimte waarbij de ene school leerlingen al leert woordjes leren (met huiswerk) en een andere school meer met taalgevoel bezig is zonder te toetsen.

De selectie vmbo/havo/vwo komt eigenlijk te vroeg in Nederland (daar kunnen wij op korte termijn niks mee, maar op naar Den Haag is wel uitgesproken!)

In een paar groepjes zijn contact gegevens uitgewisseld om met elkaar verder in gesprek te gaan, in elkaars les mee te kijken en elkaar nog meer inhoudelijk te informeren over het onderwijs aanbod en vorm.

Thema 3 Uitleg VMBO adviezen:

Zeer waardevol. We zijn het er allemaal over eens dat de PO/VO positief kijken naar het VMBO en dat dit beeld bij ouders vaak negatief is. Dit heeft meerdere redenen en het is lastig om die trend te doorbreken. Er is afgesproken dat PO/VO hun best doen om deze trend te doorbreken. De kijk op presteren van leerlingen. Nu wordt er snel een oordeel gegeven aan de resultaten van leerlingen en dat maakt het lastig om de trend te doorbreken. Verder is er besproken dat we de gl/tl route meer zo moeten gaan benoemen en niet meer als mavo route.

Thema 4 Doorstroomtoets, kansrijk en passend adviseren:

De conclusie is dat PO en VO elkaar eigenlijk vaker zouden moeten ontmoeten om elkaar beter te leren kennen en elkaars manier van werken beter te leren kennen. Door te verbinden kunnen we dichterbij elkaar komen en de overgang soepeler laten verlopen. Hier kunnen we eventueel ook afspraken maken. Bijvoorbeeld over huiswerk of advisering.

Wat is een passend advies? Uit de gesprekken kwam naar voren dat we elkaar te weinig spreken en ook niet goed weten hoe we leerlingen in PO voorbereiden op VO en wat VO kan verwachten van leerlingen die met 12 jaar binnen komen. Het ging over te vroeg selecteren van leerlingen en het geven van cijfers en huiswerk aan jonge leerlingen. Dat we meer de verbinding moeten leggen tussen PO en VO en verwachtingen kunnen bespreken met elkaar.

Thema 5 Hoe kan het VO beter aansluiten op de ondersteuning die het PO biedt:

PO-VO hebben casussen en werkwijzen naast elkaar gelegd. In veel groepjes kwam naar voren dat PO en VO scholen elkaar(s werkwijze) niet goed kennen en dat daar wel behoefte aan is. Kijken in elkaars keuken.

Zaken die niet in de basisondersteuning PO staan, maar wel echt extra zijn (bijv. helpen aansluiting vinden in pauze) moet men zich bewust van zijn. Het hoort bij bewustwording PO en leren kennen van PO door VO. Eventueel meer ontmoetingen organiseren?

Verder hebben wij toegezegd alle suggesties uit te werken en te verspreiden. Dit volgt nog.

N.B. Wanneer er een onderwerp voor een workshop is en er gedacht wordt aan bepaalde workshopleiders, is het fijn als degene die de workshop gaan leiden dat ruim van te voren gevraagd wordt. Daarbij is het wat ons betreft ook aan te bevelen dat de inhoud en de titel niet al vastliggen.

Thema 6 Passende advisering van meertalige leerlingen:

Het mooie was dat Simone (PO) en ik (VO) het levendige voorbeeld waren van overleg en 'in gesprek gaan'. Het aantal deelnemers vanuit het PO was ongeveer 80% en vanuit het VO 20%. Wellicht leerlingen die korter dan zes Nederlands onderwijs hebben gevolgd in geval van twijfel testen met "Toets jij".

Aandachtspunten:

- Was een goed georganiseerde bijeenkomst. Top gedaan.
- Indien mogelijk, elk jaar laten plaatsvinden.
- Vooral bij thema 5 was het te open, het is prettiger wanneer er van te voren een casus wordt aangedragen of wij casussen kunnen aandragen en daaruit worden gekozen. Nu had ieder groepje een eigen thema en bleef het naar mijn mening te veel aan de oppervlakte en heb ik maar van 2 VO scholen gehoord hoe zij dit opvangen maar dat is natuurlijk niet representatief voor meerdere scholen. Daarnaast is de stelling van dit thema niet duidelijk genoeg want het ging duidelijk over kinderen die meer aandacht of zorg nodig hebben.
- Concreet in actie met samenwerking tussen PO en VO
- De voorbereiding van thema 4 was een kampvuur gesprek wat fijn was maar een gemiste kans om iedereen handvatten te geven op wat het VO nu verwacht van het PO. Er had echt tijd mogen zijn voor conclusies en terugkoppeling. Er werd nu niet door degenen die de workshop leidden veel input gegeven.
M.n. bij thema 4 was eigenlijk te weinig tijd om echt inhoudelijk op de zaak in te gaan. Ik denk dat verdiepende gesprekken wenselijk zijn.
- Helaas weinig nieuwe kennis als directeur ontvangen. Had verwacht meer inzicht over de doorstroomtoets te ontvangen. Nu was het een discussie tussen PO & VO, goed om te horen, maar niet waar ik naar op zoek was.

- Een avond als deze is heel waardevol alleen worden er onderwerpen besproken die niet in 45 min tot een uur te bespreken vallen en veel groter zijn. Een vervolg hierop, wellicht met een kleinere groep geïnteresseerden, zou ik als waardevol zien om de samenwerking tussen PO en VO te bevorderen.
- Ik zou het goed vinden als we vaker met elkaar in gesprek gaan. Denk daarbij aan overleggen over onderwerpen zoals in de sessies en dan met specialisten erbij, zodat we ook kunnen fact checken. Misschien kunnen jullie een maandelijkse podcast beginnen?
- Er zou meer contact onderling tussen PO en VO kunnen zijn om elkaar beter te gaan begrijpen.
- Wat wel heel erg duidelijk werd is dat er veel onduidelijkheid is op het PO hoe het VO werkt en dat samenwerking met elkaar heel erg fijn zou zijn.
- Wellicht vaker bij elkaar komen als PO / VO of een stuurgroep oprichten waar verschillende vertegenwoordigers inzitten.
- Voor thema's die heel actueel zijn op het moment (bijvoorbeeld doorstroomtoets) wat meer tijd reserveren. Of misschien aparte/extra ronde voor verdieping.
- Pauze tussendoor hoeft niet zo lang te zijn. Is voor werkende collega's al een lange dag, dus dan is het fijn als het allemaal eerder klaar is.
- Meer tijd nemen, ik denk het heel belangrijk is om een goede band op te bouwen tussen PO en VO en elkaars dilemma's en worstelingen omtrent de doorstroom van leerlingen te blijven delen. Ik merkte dat ik behoefte had aan meer ervaringsverhalen en voorbeelden uit de praktijk. Zeker als het om passende adviezen gaat. VO had daar een heel ander beeld bij dan PO. Hoe kunnen we elkaar meer tegemoet komen? Wanneer helpen we een leerling en wanneer juist niet als het om kansrijk adviseren gaat?
- Ik vond de thema's heel leuk en zinnig, maar de tijd leek te kort om na het gesprek tot iets te komen. Ook schrok ik van het verschil van mening/inzicht tussen VO en PO. En was ik blij verrast dat mijn PO collega's veelal hetzelfde ervaren en vinden. En ook dat er gelukkig ook wat VO docenten waren die verandering willen.
- Ik ervaar wel een grote (aangewakkerde) weerzin en wanhoop tegen het hele systeem van adviseren en het VO systeem. Ook schrok ik van de opmerking; jullie adviseren te hoog, beter er op of lager. Dat het hele kansrijk adviseren onbekend leek en het tegenovergestelde gevraagd werd. Mijn behoefte is dan ook om onze krachten te bundelen en verschil te maken. Een jaarlijks bijeenkomen gaat dit te weinig veranderen.
- Er is behoefte aan meer contact tussen po en vo. Wellicht kan de KP hier een rol in spelen.
- Verder complimenten voor de organisatie door KP en Futuris. Leuk om de school te bezoeken.
- Het was dit jaar heel fijn om de datum en het tijdstip zo tijdig te weten. Hierdoor kon ik er in de schoolplanning rekening mee houden en waren er meer mensen vanuit onze school aanwezig. Het tijdstip vond ik prima, maar ik merkte dat er bezoekers waren die na workshop 1 zeiden dat ze het te laat vonden en naar huis gingen. Dat vond ik jammer. Ik weet niet of dit oplosbaar is, want eerder beginnen is superonhandig met de lessen.
- Ik merkte gisteren dat het voornamelijk was gericht op PO, misschien omdat er ook meer mensen uit het PO aanwezig waren. Persoonlijk heb ik gisteren geen nieuwe dingen geleerd,.
- Maak een goede verdeling van PO en VO. Nu zat ik in de tweede ronde met iemand van het VO die Nederlands geeft. Ik miste hierdoor wel een deel van wiskunde en Engels wat niet besproken kon worden. Studievaardigheden hebben wij wel meegenomen, dit is denk ik een belangrijke om hierin mee te nemen. Dat is iets waar de overgang van PO naar VO nog kleiner gemaakt kan worden.
- Jammer dat we bij ronde 2 maar met één docent VO hebben gesproken. Was interessant geweest wanneer je met meerdere docenten van verschillende vakken in gesprek was gegaan.
- Meer begeleiding/sturing tijdens de gesprekken die worden gevoerd door deelnemers.

- Doorgaan met het formuleren van beleid en afspraken wat betreft adviezen geven aan meertalige kinderen.
- Ik zou graag een netwerkactiviteit willen waarbij PO-VO elkaar leren kennen en begrip voor elkaar krijgen
- Beide onderwerpen waren mijns inziens erg toegespitst op het PO, ik vond het absoluut zonde van mijn tijd!

Thema's voor de volgende studiemiddag:

- Inclusie, Kansrijk adviseren.
- Methodes vergelijken
- Dezelfde thema's nogmaals, aangezien ik nog steeds niet helemaal content ben en ik van mening ben dat we hier meer over in gesprek moeten, hoe de overgang soepelere op meerdere vlakken kan/ zou moeten verlopen.
- Dan zouden dezelfde onderwerpen nog steeds voor mij interessant zijn.
- Hoe gaat het nu met leerlingen nadat ze ingestroomd zijn bij de VO scholen. Hebben ze passend geadviseerd of had het toch anders gemoeten. Hier kunnen we heel waardevol van leren. Het zou bijvoorbeeld een uitkomst zijn als je in oude jaren van ELK kan inloggen om te zien waar de leerling nu zit waar je toen zo over twijfelde. Waar lopen leerlingen tegen aan. Waar kan het PO nog aan bijdragen om ze goed voor te bereiden.
- Op schoolniveau terugkoppeling van adviezen PO en na 2 jaar de praktijk in het VO
- Aansluiting PO op VO welke verschillen zijn er?
- Wederom de doorstroomtoets en kansrijk adviseren, hoe we daar als scholen op een lijn in komen en dit kunnen doorgeven aan ouders.
- Toch wel weer de doorstroomtoets. Benieuwd naar de ontwikkelen de komende jaren.
- Overgang PO naar VO. Waar lopen de leerlingen in het eerste jaar het meeste tegenaan. Dan weet het PO wat ze eventueel aan kunnen passen in het onderwijs.
- Hoe kan het PO terugkoppeling krijgen over hoe hun adviezen zijn uitgepakt bij de leerlingen op het VO? Nu weet het PO niet of de manier van adviseren goed is geweest.
- VO moet meer doen aan een zachte landing. Nu wordt het PO verantwoordelijk gesteld om de leerlingen voor te bereiden op huiswerk, leren en samenvattingen maken, maar waarom nemen ze daar geen tijd voor op het VO? Het PO kan in die behoefte niet goed voorzien, het VO ergert zich aan de 'onkunde' van brugklassers. Hoe kunnen we samen constructief leerlingen helpen met de overgang?
- Ik denk dat bovenstaande thema's verder uitgediept kunnen worden en daarom nog lang niet uit besproken zijn. Door en met mogelijke acties. Deze bijeenkomst voelde als een begin op weg naar iets constructiefs.
- Nog steeds de aansluiting po-vo. Wat betreft advisering meertalige leerlingen, meer interactie en bruikbare informatie. Nu te theoretisch. Meer inbreng van casussen.
- Ik zou vol willen inzetten op contact en uitwisseling. Elkaar in verschillende sessies ontmoeten en dan delen. Dat slaat volgens mij een veel grotere brug, waardoor PO en VO elkaar makkelijker durven te bellen. Misschien ook meer aanbod op gebied van workshops waar niet alleen de verschillen tussen PO en VO centraal staan, maar juist ook gekeken wordt naar gezamenlijkheid. Dat is verbindend. Ik denk dat er nog veel meer contact door het schooljaar heen plaats kan vinden tussen PO en VO (wat een goede invloed heeft op de leerlingen) en zou dat willen stimuleren.

- Juist weer het in gesprek gaan met het VO. Waar lopen zij tegenaan? En hoe kijken zij naar bepaalde dingen met hoe de leerlingen binnen komen op het VO.
En waar lopen wij in het PO tegenaan.
- Hoe het VO leerlingen helpt bij het leren van vakken voor een toetsweek t.o.v. hoe dat in het PO wordt gedaan. Denkend aan samenvattingen maken e.d.
- Communiceren van relevante veranderingen in onderwijsaanbod/ aanpak van de diverse scholen voor voortgezet onderwijs aan het PO. Zoals bijvoorbeeld nu de aanpak van Futuris wat betreft de verschillende niveaus binnen één groep.
- Overdracht PO-VO, Hoogbegaafdheid, Inclusief onderwijs, cultuursensitief
- Meer algemene thematieken die spelen op VO-scholen
- De doorstroomtoets geeft hogere adviezen. Mijn vraag: welk niveau zitten de kinderen na 3 jaar middelbaar onderwijs?

Al met al was het een geslaagde studiedag die zeker herhaald moet worden. Er zijn nog genoeg punten die besproken kunnen worden de komende jaren. Voor degenen die een nauwer contact tussen PO en VO op prijs stellen: wacht vooral niet af tot de volgende studiemiddag maar neem initiatief. Een stuurgroep is zo opgezet tussen collega's van PO en VO, daar hoeft de Kernprocedure geen leidende rol in te hebben.

Een aantal van de punten genoemd in deze evaluatie zullen wij in ieder geval meenemen naar de volgende keer.

Mochten er nog vragen of opmerkingen zijn naar aanleiding van deze evaluatie, dan horen wij dat graag.

Voor nu wensen wij alle collega's een fijne kerstvakantie, mooie dagen en een heel goed 2025.

Jacqueline Hogeveen, secretariaat Kernprocedure Amstelland

Nanda Marrenga-Faber, projectleider Kernprocedure Amstelland